

beard

opgedragen aan de hoofdpersoon van Solar van Ian McEwan

hé beard

gast

waar ben je nou mee bezig lul

je vijfde vrouw schromelijk verwaarloosd

tevergeefs geprobeerd haar terug te winnen

toen ze eindelijk zelf óók vreemdging

en een puinhoop gemaakt van de nasleep

voor poolexpedities ben je ook al ongeschikt

en goede voornemens heb je genoeg

maar uitvoeren ho maar

je wás al een ongelooflijke sukkel

maar nu heb je jezelf toch echt

vakkundig en onherstelbaar klemgezet

hoe ga je je hier nog uit redden

gemangeld tussen twee vrouwen

beroofd van je grootse triomf

ziek en kortademig

hoe krijg je het voor elkaar

maar fuck man

ik hou van je

fris eenmansdons

op de eerste mooie voorjaarsdag
versombert fris eenmansdons
hij kijkt bekommerd uit het treinraam
waar komen ze toch altijd weer vandaan
die kakelverse meiden
ze lijken wel elk jaar jonger
waar wonen ze toch swinters
hoe weten ze dat het tijd is
waarom dwingen ze hem altijd weer
zijn blik af te wenden
te denken aan tariefstructuren
tijdtabellen
was hij nog maar klein
naast zijn vader
met zijn neus tegen de busruit
zijn broer heeft het anders opgelost
die is gaan drinken
maar die niche is nu dus bezet
fris kan nooit iets drinken
al zijn voorjaarsdagen
zijn genadeloos scherp en helder

denken

we moeten
zorgen voor
een geloofwaardige façade
we moeten
doen alsof
door alles echt te doen
we moeten
zorgen dat niemand
er wat van kan zeggen
we moeten
alles in ons hoofd
denkbeeldig bijhouden
we moeten
de werkelijkheid aanpassen bij de leugens
om ons alvast in te dekken
we moeten
er niet de hele tijd aan denken
er niet aan denken

spitsroeden

ik wilde niet
maar ze zeiden dat het moest
dus liep ik spitsroeden
tussen schuimbekkende honden
en scheldende mannen

niemand kon uitleggen
hoe ik verzeild kwam
in deze droom
of er geen misverstand
in dit spel was

het licht dimde tot grauw
in mijn broekzak loeide
klaaglijk een callcenter
en de huizen staarden me aan
met koude wimperloze ogen

maar ik lag naast jou
en hield dapper stand

eetcafé

daar zitten ze
ogenschijnlijk genoeglijk
in getemperd licht
omkabbeld door
gedempte conversatie
twee vriendinnen
met een glaasje wijn
en stokbrood met kruidenboter
in afwachting van frieten
salade en saté
maar als je goed kijkt
zie je ze balanceren
op het scherp van de snede
hoe kalm hun gesprek
ook schijnbaar meandert
het draait voortdurend
om dat ene
verraad

lijflied

uit niets
bijna niets
bijna iets
iets
ergens
hoger of lager
links of rechts
licht en donker
ruimte
steeds pulserende
dijende krimpende
ruimte
van fluisterzacht
tot ponierend
tot daverend
en terug
een golvend
wiegend lied
steeds teruggolvend
wiegend lied
lijflied
krachtig lied
geschraagd
variërend lied
wegzwevend lied
ruimte
dijend krimpend
pulserend
donker en licht
rechts en links
laag en hoog
stervende galm
iets
ergens
bijna iets
bijna niets
niets

ordening

muziek die
hoewel ongenoteerd
meekomt
en weet te klinken
ritme
dat de lezer
zelf moet raden
maar dat zich
desondanks manifesteert
woorden
die resoneren
in hun ordening
ontroering
uit het niets
dat –
telkens weer –

onbalans

een smartphone die om aandacht jengelt
de aandachtsspanne die steeds korter wordt

buren die met minidrones in je huis neuzen
als je bij mooi weer de ramen open laat

dat facebook je beter kent dan jijzelf
dat je zelf thuis wapens kunt printen

mijn ouders hoef ik het
godzijdank niet meer uit te leggen

springer

degene dankzij wie
we hier met z'n allen staan
op dit propvolle balkon
terwijl de trein gejaagd voortst
heeft nu geen zorgen meer

hier bij ons heerst berusting
en als iemand bijna omvalt
lachen we elkaar geruststellend toe
want hier is alles nog gewoon
wij leven allemaal nog

noodrem

in dit stuk
speel ik alle rollen
ik ben niet alleen de man
die hier peinzend in bed ligt
maar ook de receptionist
en de liftboy
ik ben de piloot van de helikopter
die beelden schiet
van het hotel en de omgeving
de vrouw van de man
die hiernaast vreemdgaat
en die man zelf
de ene agent in de auto
die beneden voorbijrijdt
en de vrouw die haar hond uitlaat
de zwerver in het park
de junk en de dealer
de dronken cokesnuiver
die kwiek op zijn fiets springt
en de verdwaalde toerist
vooral die
in de belerende kamer
gaan de geliefden steeds sneller
niets kan hun vaart stuiten
er is geen noodrem

provinciestad

wat héb ik eigenlijk nog
met deze provinciestad
wat loop ik door de straten
met de oude bekende namen
langs plekken met te veel geschiedenis
te veel herinnering haast
de huizen die zijn platgewalst
weiland waar ooit speelplaats was
strakke nieuwbouw waar koperen knoppen
wat heb ik eraan dat ik
overal vroegere fases ken
wat zou ik ze beschrijven
ik ben maar een brokstukje
niet eens een tandwielkje
ik draai nauwelijks nog mee
kan slechts getuigen
voor wie het horen wil
maar mijn taal veroudert snel

palinodie

ik geef toe
het was niet allemaal even fraai
even netjes en doordacht
elegant gecomponeerd
en op z'n mooist gepresenteerd
de voors en tegens heb ik
niet altijd wel overwogen
en mijn reacties waren
vaak nog niet bekookt
toch blijven ze staan
verwacht van mij
geen palinodie

wees/was

wees werd ik in juni
en ik raakte goed de weg kwijt
mijn enige houvast was
een vermoeden van iets beters
in oktober ontmoette ik jou
en dat wilden we telkens weer
in februari wankelde alles even
maar in maart bekenden we elkaar
en in juni waren we voor het eerst
een week samen in wolkenland
we schudden onze veren op
en lieten achter ons
wat was

kasteel

in dit kasteel
werk ik meestal in mijn eigen kamer
die niet laag ligt en niet hoog
al die trappen en gangen leiden maar af
maar soms zwerf ik door de catacomben
of beklim een van de torens
liefst de hoogste
om uit te kijken over
wat nooit mijn heerlijkheden zullen zijn
vanuit dat vogelperspectief gezien
lijken de levens van anderen
allemaal even mooi en ontroerend
de ellende begint pas
als je de trap weer afdaalt
en je tussen hen in begeeft

metamorfozes

ik ben van zand
hachelijke constructie
gedoemde molshoop
gammele driepoot
die geen camera draagt
vleugellamme uil
met verschaalde veren
en ogen van pulp
vertwijfelde hulpverlener
wiens drenkeling zinkt
verslagen debatteur
met verbaal geweld
van het podium geduwd
man van boomschors
die krakend en schilferend
vlucht voor het vuur

seminar

graag vestigen wij uw aandacht
op ons seminar over
de zelfgekozen dood
de deelnemers krijgen allereerst
een theoretische inleiding
waarna ze een treinreis gaan maken
en er iemand voor hun trein springt
vrij snel na de nasleep hiervan
krijgt elke deelnemer bericht
over een zelfmoordpoging in zijn omgeving
(de meeste van die pogingen mislukken
want wij zijn de kwaadsten niet)
de prijs voor deelname is fors
– u begrijpt, veel geregeld –
maar daarvoor bieden wij dan ook
een ervaring die u bijblijft
reageer snel
er zijn nog enkele plaatsen beschikbaar

veldslagen

jij liet je leven dansen
ik alleen de taal
jij ging alle grenzen over
en vocht vele veldslagen uit
ik schoot alleen af en toe
met een klappertjespistool
en merkte ondertussen niet
dat jij op leven en dood streed

zuidelijker

geef ons nog wat zuidelijker dagen
zodat we kunnen flaneren
over de pleinen van deze stad
geef ons nog wat zuidelijker dagen
om te dwalen door de straten
tussen oud en nieuw
noord en zuid
geef ons nog wat zuidelijker dagen
voor genoeglijke uren
in park en dierentuin
en om terug te keren naar de avenue
en daar domweg
gelukkig te zijn

registratie

registreer de verschillen
op de altijd eendere route
de machine die de stoep verspert
en er gisteren nog niet stond
de schoolkinderen die je nooit
op exact hetzelfde punt tegenkomt
de drommen wachtenden
van wie velen met stok of rollator
op een punt waar het anders stil is
het door de wind verschoven winkelbord
de telkens andere kantoorcollega's
op straat in hun middagpauze
de herfstbladeren die in het park
het fietspad hebben toegedekt
de grauwe lucht boven de spoorlijn
de dode duif of grijze kat
die verminkt bij een heg ligt
alleen die kerk
blijft onverstoorbaar lelijk

jep

na het zien van La grande bellezza van Paolo Sorrentino

tja

daar sta je dan
met je ene middelmatige roman
van een halve eeuw geleden
en je weggefeeste leven
in de gouden kooi
de balans wordt opgemaakt
van wat er allemaal is verdampt
in dat fonkelend decor
wat er is weggewaaid
aan vrienden en geliefden
statistisch onvermijdelijk
maar waarom juist zij
en waarom altijd weer
dat waarom

leo l. rijdt door

de tram stopt
de deuren schuiven open
en leo l. herkent de halte
in een flits ziet hij het huis
waar het meisje woonde
waarmee hij destijds
dat een poosje zijn
maar dat is verdomme
decennia geleden
nog verder terug in de tijd
zwierf ook zijn vader
(de ouwe loser)
hier eenzaam rond, verzonken
in hetzelfde soort gepeinzen
het duurt maar een tel
dan klinken elektronische piepjes
de deuren schuiven dicht
en leo l. rijdt door

lyrieken

ik lok je naar binnen
met een bekende intro
ik weet er altijd een te vinden
zo 'n ongreepbaar vertrouwd riedeltje
dat in je hoofd blijft zeuren
laat dat maar aan mij over
zelf ben ik dan al een eind verder
in mijn akkoordenschema
mijn instrumentenstal
mijn in vorm geslagen lyrieken
altijd weer slaag ik erin
de tekst net iets beter
of slechter te maken
en gaandeweg word ik
achterbakser of eerlijker
ben ik te expliciet
of verzwijg ik van alles
zodat je weer kunt gaan zitten gissen
laat dat maar aan mij over

je moet

je dromen herscheppen
je angsten visualiseren
je demonen beschijnen
de achterkant bestuderen
van het felle beeldscherm
als een ongerust beest
langs alle plekje's sluipen
de liederen zingen
die ongezongen bleven
en tegelijk onopvallend speuren
naar het zachte geluid
onder het harde
naar wat verstomt
als je je oren spitst

klacht

aan de nachtman
van de dromer
onderwerp vannacht

beste nachtman
veel bijzondere momenten
heb je me al bezorgd

hartelijk dank daarvoor
ik doe het je niet na
maar dit vond ik toch minder

zag ik eindelijk
na meer dan zoveel jaar
mijn moeder weer

liet je ons kibbelen
over welke maand het was
nachtman! gast! wtf?

de jaren

nog ontvangt de stad mij
met open armen
volle terrassen
en zonovergoten grachten
ik drink koffie bij 'de jaren'
waar jij me komt halen
om ergens te gaan eten
nog krijgen we glimmertjes
in onze ogen als we elkaar zien
nog zijn we trots op elkaar
en op ons zondags best
baden we in weelde maar
het is eigen aan de jaren
met hun besmukte bombardement
alles te vergruizelen
ook ons mijn liefste
ook mij
en jou

tekenen

lage stenen muurtjes
rondslingerend speelgoed
om de bocht hoge heggen
die nooit geknipt worden
en ook nog studentenfietsen
alleen poezen kunnen hierlangs
een donker tunneltje
een bruggetje over een kanaal
een op dit uur lege school
een zaak vol bolle frieteters
een statige bomenlaan
een park met knerp terras
waar een man zijn bier drinkt
(vrouw ernaast met roze vloeistof)
sierlijk gebogen wegen
verkeer onder torenhoog groen
een slingerpaadje zomers
een oversteek met levensgevaar
bussen op denderbaan
spoorwegovergang
doorsteekje luchtbrug
stukje stoep met onduidelijke status
en dat allemaal op één vel

wijn

ik dronk een fles wijn
met mijn beste vriend
en we lieten er nog een brengen
want we moesten nog langer
over het leven praten

toen ik in de spiegel keek
zag ik mijn mond vol zweren
mijn huid bleek en vlekkelig
mezelf grotesk opgezwollen
of ik droomde

het zou me niet verbazen
want ik droom nogal eens wat
maar de regel is wel
dat alles een droom is of niets
dus dan was er ook geen wijn

gelukkig

gelukkig durf je
zo bang en laf als je bent
als het er echt om spant
grommend de aanval te kiezen
door de modder te baggeren
de woorden uit te spreken
die ze in je strot willen terugduwen
het aanbod af te slaan
dat je niet kunt weigeren
de banden door te knippen
die te taai leken
toch weer naar buiten te gaan
nadat je in het nauw bent gedreven
gelukkig maar
anders liep je hier nu niet
in de zon door het park
dan woonde je nog in dat rothuis
en zat je nog altijd op kantoor

roest

de handelingen zijn
verworden tot lege hulzen
het uitvoeren van stappen
in de correcte volgorde
rituelen die alleen nog
verwijzen naar zichzelf
en je weet maar al te goed
wat je bestemming is –
een roestig emplacement
in de regen

kwiek

kwiek en nieuwsgierig
zijn je stappen
je voeten spoeden zich
naar nieuwe plekken
een ritueel dat naar believen
kan worden herhaald
al ken je van dit park
ieder paadje, elke meter –
in de zon ademt alles hier
grande valse brillante

er is geen weg

Reiziger, de weg, dat zijn
jouw stappen en anders niet;
reiziger, er is geen weg,
jij maakt de weg door te lopen.
Door te lopen maak je de weg,
en als je achteromkijkt
zie je het pad dat je
nooit meer kunt betreden.
Reiziger, er is geen weg,
alleen jouw kielzog in zee.

Antonio Machado
vertaling: Wim Scherpenisse

Caminante, son tus huellas
el camino, y nada más;
caminante, no hay camino,
se hace camino al andar.
Al andar se hace camino,
y al volver la vista atrás
se ve la senda que nunca
se ha de volver a pisar.
Caminante, no hay camino,
sino estelas en la mar.

Antonio Machado
uit *Proverbios y cantares*

kwaad

je pakt de hand niet
die je wordt toegestoken
je kijkt naar de grond

je zwijgt op de vraag
die de ideale opening biedt
logisch, je bent kwaad

maar kwaad op een ander
is in werkelijkheid altijd
kwaad op jezelf

omdat je te laat begreep
dat je illusies
illusies waren

we bellen nog!

eigenlijk is de stad
een verzameling staketsels
waaraan iedereen naar believen
zijn verhalen kan hangen
je zet een route uit
en vindt een herinnering
op elke straathoek
maar tegelijk ook
de uitwissing daarvan
door telkens nieuwe feiten
want elke dag word je
toch weer verrast
waar je ooit een kind wist
dat huilde omdat het viel
klinken nu de harde stemmen
van bejaarden op een smal balkon
waar een vrouw met een kind
je vroeg waar het droppingsveld was
dat ze al een halfuur liep te zoeken
snelt nu een jogger voorbij
behangen met apparaatjes
waar je een collega tegenkwam
die je lang niet had gezien
beent nu voor je uit een meisje
met een koptelefoon
in een andere wereld
waar je een poes aaide
in het voorbijgaan
kust nu een jongen
zijn vriendin ten afscheid
we bellen nog!

beton

Du musst dein Leben ändern.

– R.M. Rilke, *Archaischer Torso Apollos*

door een paar woorden
voelde je je
in beton gegoten
verstard in het moment
maar natuurlijk
ben je ontsnapt

het was eenvoudig
want alle woorden
bleken herroepbaar
het beton verkrumelde
en je zeilde kalm
de toekomst in

dagboek

de laatste tijd komt er veel bezoek
ze zeggen dat dat goed voor me is
we kunnen vaak buiten zitten
ik kom dingen te weten
die ik liever niet had geweten
die ik eerder had moeten weten
omdat ze me alleen maar helpen
ik begrijp ineens van alles
wat ik in mijn dagboek schreef
en toen toch blijkbaar ook begreep
van wat het bezoek vertelt
moet ik later soms huilen
ze zeggen dat dat goed voor me is
als het regent ga ik niet naar buiten
er zijn koekjes met schaakstukken
mooie foto's van barcelona
en op mijn koffiemok
danst philippe petit
tussen de twin towers

tafels

dit zijn de tafels
nog niet van vermenigvuldiging
maar ik moet het ermee doen
voor alle tafels geldt
dat ik er niet aan zou zitten
als ik ergens anders was
wat ik vroeger zo dolgraag wilde
als mijn vader weer eens zei
'jouw benen onder mijn tafel'
nu scharen gezelschappen
die van tevoren zijn bekokstoofd
onbedoeld en in alle onschuld
zich om telkens andere tafels
en dat ook ik telkens anders ben
kan niet lang onopgemerkt blijven
noch dat al die dingen samenhangen
en logisch uit elkaar volgen
wat begrijpelijker wordt
als je veel drinkt of nadenkt

orgelconcert

het orgel davert en fluistert
boven kuchende, schuifelende en
snoepapierritselende toehoorders
in deze kerk waarvan de toren
het zinnebeeld is van de stad
maar juist bij de zachtste passage
blijkt het moment gekomen
om de zwaarste klok in die toren
op z'n luidst te laten beieren
tot in de verre omtrek hoorbaar
de organist zit machteloos
achter zijn registers
en ook de putti met hun trompetjes
kunnen hier niets tegen uitrichten
straks zal een oorverdovende verklanking
van de schreeuw van munch
alles hierbinnen omverblazen
maar dat weten we nog niet
dus ondergaan we gelaten
gebeier, gekuch en snoeppapier

college

alles in deze al te vertrouwde straten
herinnert me aan iets waardoor ik
vroeg of laat weer aan haar moet denken
ik krijg het gratis aangereikt
in de plekken die ik passeer
de cafés die ik bezoek
de woorden die me worden toegespiegeld
door de vrienden tegenover me
het is glashelder! zo logisch als wat!
maar ze moeten het voor me uitspellen
voor ik zelf de patronen zie
ik zit gewoon weer op college
ik hoef alleen maar dictaat te houden
de docenten doen de rest
ik ga zitten, pak papier en pen
met om me heen mijn jaargenoten
het stoffige ochtendlicht valt schuin
over hun duffe koppen
maar niemand heeft oog voor schoonheid
want van dit soort ochtenden
hebben we er nog duizenden tegoed
(we zien het licht aan het eind nog niet eens!
die hele verrukkelijke tunnel moet nog kómen!)
vlak voor het begin komt er nog iemand binnen
plaats genoeg overal
maar ze gaat naast mij zitten

dystopie

*glücklich ist, wer vergisst
was doch nicht zu ändern ist*
– uit *Die Fledermaus* van Johann Strauss

met dichte ogen vind ik de weg
die ik al talloze malen ben gegaan
en nog heel vaak zal moeten gaan
maar deze keer is het anders
want ik hoef niets op te sparen
om later lachend te vertellen
de belevenissen hopen zich op
als een berg afval en eindelijk
weer buiten na uren op de poli
hoef ik niemand meer te bellen
ga ik dezelfde weg in spiegelbeeld
van zomer is het plotsklaps herfst geworden
de toekomst is aan scherven geslagen
en thuis wacht een half gelezen dystopie

momentum

ik moet het momentum vasthouden
zegt iedereen
ik heb alles immers op een rijtje
dus nu even doorpakken
ik weet wat ik wil
en de statistiek werkt in mijn voordeel
maar ik ben een individu
en er is geen momentum
alleen een visioen van degene die ik was

als een drone zweef ik boven hem
hij loopt met kwieke tred over straat
want hij gaat jou van de trein halen
en dus wil hij niet te laat zijn
hij zal je tas voor je dragen
en jij zult meegaan naar zijn huis
nu is hij al bijna bij de trap
daar verdwijnt hij in het station
verder kan ik hem niet volgen

toren

jij zit onder je toren toefje
die mijn lievelingstoren was
voordat ik wist dat hij jou uit je slaap hield
je zou hebben geglimlacht
als je me net had gezien op dat terras
achter mijn biertje
kijkend naar de voorbijgangers
het beeld klopte helemaal
alles leek in balans
maar weet je toefje
ik ben nog geen stap verder
ik zit eigenlijk nog altijd in je tuin
onder de slagschaduw van die toren
het gaat nog geenszins beter
al zie je het niet meer zo aan me
maar ik eindig toch altijd weer
op deze koude eenzame tegels
want ik vrees jouw toren nu

alles als vanouds

alles als vanouds vriend
als we elkaar zien
hervatten we het gesprek
dat ooit begon en nooit meer ophield
over werk en vriendschap
en we lachen en heffen het glas
op de liefde
op wat verdween en bleef
op onze eeuwige plannen
en de onweerlegbare obstakels
met autootjes spelen we allang niet meer
wel met gevoelens
telkens weer
tot onze schade en schande

tweesprong

ja, ik weet nog
hoe heerlijk je daar kunt zitten
wat voor verrukkelijke sappen je er krijgt
dieprode waar de herfstzon in fonkelt
en hoe goddelijk je kunt lopen
langs het meer met de waterlelies
en hoe het zonlicht door de takken speelt
van de reeds verkleurende bomen
en waar de gesprekken over gaan
die je daar kunt voeren
en met wie je er mag komen
maar ik moet de andere kant op
naar de vale struiken
en de kurkdroge paden
waar de bijthonden zijn

onweerlegbaar

waarom toch altijd weer
dat late lopen door de stad
lege straten en gedachten
aan vervlogen jaren
met niemand naast me

waarom mezelf zien in de ruiten
van winkels die verkopen
wat ik niet wil hebben
waarom dat onweerlegbare feit
dat het is zoals het is

een dag

het is een dag geleden
dat ik het vernam
een dag geleden
dat op zijn plaats viel
wat ik eigenlijk al wist
een dag geleden
dat ik bij mijn werk werd gestoord
en de ervaring leert
troostend als ze is
dat elk van de honderden dagen
die mij nog wachten
minder erg zal zijn dan deze
dus fuck it
de zon schijnt
ik kan nog huilen
ik voel
ik vecht
ik leef

waarom wij

ik ken ze maar al te goed schat
de twee kanten
de wanhoop
de lange nachten
en de voorbijgevlogen uren
die eeuwig hadden moeten zijn
ik ken de godverdommes
de klappen op tafel
en de weldadige zondagochtenden
het natintelend wandelen in de zon
voor ons zit dat er niet in
maar ik kan het niet laten
als jij nou niet – en ik was –
dan zouden wij – ja toch?
waarom klopt alles dan nét niet?
zal het ons ooit wél lukken?
hoe lang nog lieverd?
hoe lang?
en waarom wij?

vingerknip

ik vroeg telkens wat en zij mij
ik hield braaf mijn verhaaltje
en zij zeiden ook hun lesje op
en daarna kon je het zeggen
als er iets onduidelijk was
of als je iets wilde vragen
soms liepen we een stuk
dan traceerde ik ons in gedachten
op een luchtfoto of plattegrond

maar wat ik werkelijk wilde
bleef ik al die tijd negeren
op mijn uitzichtloze weg
beende ik hardnekkig voort
steeds uitgeputter werd ik
ik hoorde de vingerknip niet
van de hypnotiseur
zag niet wie er klaarstond
om mijn last te verlichten

kwise

laten we mij kwiske noemen
want zo heet ik niet
kijken of je toonder
of italo calvino kent
maakt ook niet uit
je bent leuk
en ik ook best wel
maar dat weet jij nog niet
we kunnen lopen
door lovergangen
eindeloos zeuren over alles
en dan nog wat
we kunnen nog een fles opentrekken
of naar bed gaan en genieten
van de knisperend verse lakens
en elkaar
en morgenochtend
we kunnen de laagstaande zon
de schuld geven van alles
of onszelf omdat we daar waren
jij en ik
op hetzelfde af gekomen
begerig en behoeftig
wanhopig misschien
op onze slechtste momenten
maar wat de fuck kwinkje
jij bent wie je bent
en ik ben kwiske
daar moeten we het mee doen